

יט-א ואיבעית אימא משנתנו כרבנן שמתירים גם השקה וגם הטבלה ביום טוב, אך מ' אוסרים את הכל בשבת.

וכולה מתניתין — בשבת.

תנו רבנן: כלי שנטמא מערב יום טוב — אין מטבילין אותו בין השמשות.

רבי שמעון שזורי אומר: אף בחול אין מטבילין אותו בין השמשות מפני שצריך גם "הערב שמש" אחרי הטבלתו. ואם הטביל צריך למחות בו.

ותמהינן: וכי תנא קמא לא בעי הערב שמש אחרי הטבלת הכלי, והאיך מטבילים בין השמשות ביום חול?

אמר רבא לתרץ: אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי, וקא אמרי: ב"מחשבתו נכרת מתוך מעשיו" קמפלגי תנא קמא ורבי שמעון שזורי.

והיכי דמי — כגון דנקיט מנא בידיה, ורהיט וממהר לרוץ ואזיל סמוך לבין השמשות לאטבוליה.

מר סבר: האי דקא רהיט ואזיל — מידע ידע דבעי הערב שמש, ואם בשעה שיטביל יראה שאין לו "הערב שמש" ימתין עד למחר.

ולכן התיר ביום חול ואסר ביום טוב, כי יתכן ויטרח לחינם ביום טוב.

ומר סבר: מחמת עשיית מלאכתו הוא דקרהיט. ואם נרשה לו להטביל יש לחוש שישתמש בו בלי הערב שמש.

ואמינא להו אנא: ב"מחשבתו נכרת מתוך מעשיו" — דכולי עלמא לא פליגי שאומרים.

כי פליגי — כגון דאיטמי לו כלי אחר בשרץ בשיעור שהוא פחות מכעדשה, שאינו מטמא.

ואתא לקמיה דרבנן לשוילי: האם בפחות מכעדשה — איטמי אי לא?

מר סבר: מדהא שאין שרץ מטמא בפחות מכעדשה לא גמיר, אין הוא יודע — הא, דין הערב שמש, נמי לא גמיר.

ומר סבר: הא בלבד הוא דלא גמיר, לפי שטומאה בשרץ פחות מכעדשה שאינה מטמאה אינה מקרא מפורש.

אבל הא, הערב שמש, שהוא מקרא מפורש גמיר.

שנינו במשנה: ומטבילין מגב לגב.

תנו רבנן: כיצד מטבילין מגב לגב?

הרוצה לעשות את גתו של יין בטהרה מיוחדת אליה, להטביל שוב את כדו לאחר שהטבילו כבר לטהרו בשביל דריכת השמן — הרי זו טהרה נוספת "על גב כדו", ומותר לעשותה ביום טוב, לפי שאין זה תיקון, שהרי כבר עלתה לו טבילה ראשונה.

וכן אם רוצה לעשות טהרה נוספת של טבילה לכדו לעשיית השמן אחר שכבר הטבילו פעם לצורך היין, והיינו "על גב גתו" — עושה.

כיצד מחבורה לחבורה?

היה אוכל בחבורה זו וטבל כליו להטהר באכילה עמם, ורוצה לאכול בחבורה אחרת — הרשות בידו לחזור ולטבול כליו כטהרה מיוחדת לחבורה זו.

מתניתין:

בית שמאי אומרים: מביאין שלמים ביום טוב הואיל ויש בהם אכילת אדם.

אבל, ואין סומכין עליהן, היות והסמיכה היא בכל כוחו, ונמצא שנשען על הבהמה, ואסרו חכמים להשען על בהמה בשבת וביום טוב היות והוא כאילו משתמש בה, והשימוש בבהמה אסור מגזירת חכמים.

אבל לא מביאים עולות, היות ואין בהם אכילה.

ובית הלל אומרים: מביאין גם שלמים וגם עולות, מדרשת הפסוק שתבואר בגמרא, ואף סומכין עליהן מהטעם שיתבאר בגמרא.

גמרא:

אמר עולא: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הקרבת שלמי חגיגה ביום טוב שהם קרבים, היות והם חובת היום, וכמו כן לא נחלקו על נדרים ונדבות שאינם קרבים, היות והם אינם חובות היום.

וכל המחלוקת בית שמאי ובית הלל היא רק בשלמי חגיגה — לסמוך, ובעולת ראייה — ליקרב.

ומבאר עתה עולא עולא את מחלוקתם בהקרבת עולה:

דבית שמאי סברי: [ויקרא כג] "והגתם אתו חג לח" כתיב.

ודורשים מ"והגתם" כי רק קרבן חגיגה — אין, אותו בלבד מקריבים, אבל עולת ראייה — לא מקריבים.

ובית הלל סברי שיש לדרוש מ"לח" — כל דבר שהוא לח, ואפילו עולות, מקריבים.

אבל נדרים ונדבות — דברי הכל אין קריבין ביום טוב,

וכן אמר רב אדא בר אבהו: נדרים ונדבות — אין קריבין ביום טוב.

מתיבי לעולא ולרב אדא, מזה ששנינו בברייתא:

אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עולה שאינה של יום טוב — שאינה קרבה ביום טוב.

ועל שלמים שהן של יום טוב — שקריבין ביום טוב.

על מה נחלקו — על עולה שהיא של יום טוב, ועל שלמים שאינן של יום טוב [שאינם שלמי חגיגה].

שבית שמאי אומרים: לא יביא עולה של יום טוב ולא שלמים שאינם של יום טוב.

ובית הלל אומרים: יביא אותם.

ומשנינן: תריץ את לשון הברייתא, ואימא הכי:

אמר רבי שמעון בן אלעזר, לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עולה ושלמים שאינן של יום טוב — שאין קריבין ביום טוב.

ולא נחלקו על שלמים שהן של יום טוב — שקריבין ביום טוב.

על מה נחלקו — על עולה שהיא של יום טוב.

שבית שמאי אומרים: לא יביא, ובית הלל אומרים: יביא.

רב יוסף אמר לתרץ תירוצך אחר:

וכי תנאי שקלת מעלמא?! האם נטלת [סלקת] את התנאים האחרים מהעולם?!? דהיינו, וכי אין אפשרות להעמיד את הדבר במחלוקת תנאים?!?

אלא, מחלוקת תנאי היא שנחלקו בדבר. ויש תנאים שסוברים כעולא ויש הסוברים כמו רבי שמעון בן אלעזר.

דתניא: שלמים הבאים מזחמת יום טוב, ביום טוב —

בית שמאי אומרים: סומך עליהם מערב יום טוב, ושוחטן ביום טוב.

ובית הלל אומרים: סומך עליהן ביום טוב, ושוחטן ביום טוב אבל נדרים ונדבות — דברי הכל אין קריבין ביום טוב.

והני תנאי שלפנינו כי הני תנאי דלעיל.

דתניא: אין מביאין קרבן תודה בחג המצות — מפני חמין בלחמים שבה.

ולא מביאים קרבן תודה בעצרת — מפני שהוא יום טוב.

אבל מביא אדם תורתו בחול המועד של חג הסוכות.

רבי שמעון אומר: הרי הוא אומר [דברים טז] "בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות". הוקשו המועדות ללמדך:

כל קרבן שבא בחג המצות — בא בחג השבועות ובחג הסוכות.

וכל שלא בא בחג המצות — אינו בא בחג השבועות ובחג הסוכות.

והתמעט קרבן תודה מלהביאו גם בחג הסוכות.

רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: מביא אדם תורתו בחג הסוכות ויוצא בה ידי חובתו משום שמחה, ואין יוצא בה משום חגיגה.

אמר מר: אין מביאין תודה בחג המצות מפני חמין שבה.

ופרכינן: פשיטא!

אמר רב אדא בריה דרב יצחק, ואמרי לה רב שמואל בר אבא: הכא בארבעה עשר בניסן עסקינן, וקסבר שאין מביאים אותה היות זמנה מצומצם, שהרי בערב פסח אפשר לאכול את לחמה רק עד שעה חמישית, וקסבר ש"אין מביאין קדשים לבית הפסול", והיינו שאם יש חשש לגרום פסול לקרבן אין מביאים אותו כלל.

עוד שנינו בברייתא: ואין מביאין תודה לא בעצרת מפני שהוא יום טוב.

ומבארין: קסבר האי תנא שנדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב.

עוד שנינו בברייתא: אבל מביא אדם תורתו בחג הסוכות.

אימת? אילימא ביום טוב עצמו, הרי אין מביאים בו קרבן תודה, כי והא אמרת "ולא בעצרת — מפני שהוא יום טוב"!

אלא בחולו של מועד.

רבי שמעון אומר: הרי הוא אומר בחג